

ČTYŘI

Silla Caldwellová byla jednou z mála literárních agentek, které nastálo zaměstnávaly řidiče. Částečně to dělala kvůli staromódní péči o vnější dojem, částečně proto, že asi před rokem totálně zničila vlastní auto poté, co si dopřála až příliš karaf vína s jedním švédským autorem thrillerů. Nikdo se nezranil a celá věc by určitě vyšuměla, kdyby nenabourala vůz, v němž seděl policajt. Díky obratně namíchanému koktejlu osobního kouzla a pokání unikla veřejnému zostuzení a všichni její známí usoudili, že měla doopravdy velké štěstí. Kromě toho, že přišla o excentrický bourák Alfa Spyder, jediným skutečným trestem, který ji postihl, bylo to, že do jejího života vstoupil Hector Fischer.

A právě na jeho velkou oholenou a lehce opocenou lebku se Mabbut musel dívat ze zadního sedadla BMW, když uvízl v zácpě v jednosměrce na Russell Square.

„Ona pro něj nebyla dost dobrá,“ trval na svém Hector výhružným rakouským přízvukem. „Vůbec pro něj nebyla dost dobrá.“

Silla byla ponořena do telefonování, takže se Mabbut cítil povinován odpovědět.

„A co teda udělal?“

Hectorovy oči mrkly do zpětného zrcátka a zaměřily se na Mabbuta, jako by nakukovaly do domu poštovní schránkou.

„Co udělal? Co byste udělal *vy*?“

Kolona aut se posunula vpřed. Keith, který líčení téhle historiky přestal poslouchat už na počátku, vyhýbavě zavrtěl hlavou.

„Nic mě nenapadá.“

„Nic vás *nenapadá*! Ženská, které jste pomohl z bahna, vám naplive do tváře, a vás nic *nenapadá*!“

Fischer prudce zabrzdil, aby nezavraždil křehkou stařenku, jež si vykračovala po přechodu.

„Já vám řeknu, co bych udělal já,“ halekal a překřikoval troubení klaksonu. „Vykopl bych ji a vyměnil zámky! To bych udělal!“

Zabočili na Doughty Street. Když poprvé přijel do Londýna, Mabbut se tu zastavil, aby vzdal hold Charlesi Dickensovi, jenž žil a pracoval v jednom z domů v této ulici.

„Stačilo, aby uronila slzu a zavrtěla prdelí, a on ji vzal zpátky. ‚Ach, nic se neděje! Žádný strach! Postarám se o tebe! Můžeš se na mě spolehnout.‘ Túdle!“

Po všech těch letech Mabbut pořád žasnul, kolik historie ukrývá každá londýnská ulice.

„Já bych řekl, že pro její hlavu je jenom jedno místo. Na šibenici!“ Hector se hrozitánsky zachechtal a zrychlil vstříc zpomalovacím prahům.

„Na šibenici!“ opakoval spokojeně.

Silla skončila jeden hovor a začala další. Mabbut se rozhodl předstírat spánek.

Nakladatelství Urgent Books zabíralo první dvě patra starého tabákového skladu na jižním břehu řeky mezi čtvrtí Southwark a Londýnským mostem. Během vrcholného rozkvětu obchodu s nemovitostmi ho nešetrně přestavěli kvůli rychlému prodeji, a třebaže měl litinové podpůrné sloupy a bytelné cihlové zdi, prakticky se nelišil od spousty podobných komerčních budov, které umrtvily kdysi osobité nábřeží.

Automatické skleněné posuvné dveře vedly do ohromné re-

cepe, v níž se originálně snoubila mramorová podlaha s bílými cihlovými zdmi. Prosklené točité schodiště ústilo na ochoz, odkud vyjížděla řada výtahů do vyšších pater. Mabbut se Sillou byli na půl cesty ke schodům, když se nad nimi z balkonu vyklonil šlachovitý urostlý muž. Silla mu zamávala. Pokývl a zamrkal, což mohl být tik. Nebo zkrátka jen zamrkal.

Ron Latham nepasoval do žádné z představ, které měl Mabbut o osobě nakladatele. S dlouhými černými kudrnatými vlasy a téměř nepřírozenou světlou pletí vypadal spíš jako vosková figurína. Košili bez límce nosil zastrčenou do přiléhavých černých džinsů. K tomu brýle bez obrouček, jež byly tak tenké, že působily, jako by mu přirostly k lebce. Vypadal na pětadvacet, nebo taky na pětatyřicet let. Sillu přivítal polibkem a Mabbuta pevným stiskem překvapivě jemné dlaně.

„Ron Latham. Jsem výkonný ředitel. Každý mi říká Rone.“

Chladně se usmál a vedl je obrovskou kanceláří podél dvaceti či třiceti kójí, z nichž nikdo nevzhlédl. Na druhé straně se nacházela místnost s bytelnými ocelovými dveřmi s obložením z tvrdého dřeva. Otevřel a pozval je do zasedací místnosti s velkými okny, která se dívala na Temži. Než Latham stiskl ovladač a vytáhl rolety, Mabbut si stačil povšimnout vlaku, který hlozožil přes most ke stanici Cannon Street.

„Pardon. Trošku světla. Kávu?“

Na skleněném konferenčním stole spočívala kompletní snídaně. Latham nalil kávu a doširoka rozpřáhl paže nad pohoštěním.

„Tamhle je džus a pečivo. Croissanty. Nabídněte si.“

Nechtěl, aby to znělo podbízivě.

Se Sillou probral společné známé a situaci v branži. Vypadali, že je jim spolu dobře. Mabbut se rozhlédl. U jedné stěny stál pořadač, z něhož trčely listy papíru, jež téměř neznatelně čechralo jemné hučení klimatizace.

Vzhledem k tomu, že šlo o nakladatelství, bylo tam docela málo knížek. Možná tak měla vypadat budoucnost. Svět na obrazovce. Mabbut byl v tomhle ohledu staromilec. Používal

sice mobil a počítač, byť nikterak zdatně, ale na cestách dával přednost notesu a peru.

Natáhl se pro croissant a zachytil Lathamův pohled a profesionální odměřený úsměv. Možná byl taky nervózní, jelikož pronesl s nepřesvědčivou důvěrností:

„Já znám Priscillu od doby, kdy psala o celebritách pro *Chronicle*. Mám ji rád, protože si vždycky šla za svým. Nikdy ne-následovala stádo.“

Mabbut sahal po másle, ale radši ho nechal být.

„Takže když se objevila tahle věc, byla první osobou, kterou jsme požádali o tip.“

Mabbut pohlédl na svou agentku. Z její tváře nevyčetl ani náznak obvyklé přísné nedůvěry. Místo toho se na něj dívala pohledem plným čirých obav, jako matka, která vede své dítě k lékaři.

Latham dopil kávu a odložil šálek na stůl. Ušklíbl se.

„Vzpomněla si na vás.“

„O co přesně jde?“ zeptal se Mabbut.

„O něco skutečně vzrušujícího.“

Ukázal na řadu židlí a po stisknutí ovladače se od stropu spustilo plátno.

„Je to přísně tajné, ale jistě pochopíte, oč nám jde.“

Zmáčkl tlačítko a místnost potemněla. Náhle se plátno rozsvítilo a objevil se na něm strhující obraz: postava, která přecházela zleva doprava po kamení v jakési rozpálené zemi. Kamera zaostřila a zabrala impozantního staršího muže s hřívou hustých šedivějících vlasů.

Mabbut ho poznal, ještě než se objevil hlavní titulek.

„Hamish Melville,“ oznámil patetický hlas mimo obraz. „Pětasedmdesát let. Antropolog a aktivista.“ Série detailních záběrů ukázala jeho velkou hlavu a výraznou tvář s očima hluboko posazenými pod hustým obočím, jako by patřily jeskynnímu člověku. Obličej nebyl ani tak pohledný, jelikož z něj až příliš vyčníval nos a lícní kosti, jako spíš fascinující; vypadal podobně jako Jan Křtitel na renesančních malbách, přičemž

tento dojem zvýrazňovaly dlouhé a neučesané vlasy. Následovaly různé živé filmové ukázky. Obvykle muže zabíraly v pohybu, kterak se prodírá křovím nebo je obklopen skupinkou drobných příslušníků místního kmene či v jednom případě dřepí v tureckém sedu s partou kamarádů protestantů před policejním kordonem. Na plátně naskakovala různá jména: Bangladéš, Brazílie, Borneo. Samé ekologicky ožehavé oblasti.

Prezentace byla objektivní a věcná a Mabbuta uchvátila. V době všeobecného přístupu k informacím zůstával Hamish Melville tajemným samorostem. Akční hrdina ekologického hnutí. Mabbut dobře znal kontext. K Melvillovým úspěchům patřilo zrušení projektu přehrady Puerto Jainca za milion dolarů či záchrana území Akwambe v deltě Nigeru. Přesto byl pověstným samotářem. Málokdy poskytoval rozhovory, a když už, tak si spíš vybral nějaký školní časopis než celostátní tisk. Vedle bleskových kampaní byly zdrojem jeho již legendárního vlivu na cokoliv, od řešení konfliktů po ekonomický vývoj, dvě publikované knihy a občasná projevy, jež pronášel daleko častěji na sjezdu řidičů rikš než na shromáždění OSN. Pro novináře Mabbutovy generace byla tahle kombinace inspirativního příkladu a podvrtné činnosti stálým zdrojem spekulací. Obdivovali ho a záviděli mu unikátní schopnost držet se z dohledu médií, zároveň však být mimořádně efektivní ve vyvolávání výčitek svědomí. Při sledování záběrů ze života toho velkého muže – při práci na poli, za jízdy vlakem, při dovádění v hrozivě rozbourané řece – se Keith cítil, skoro jako by se díval na dokument o nějaké dávné ikoně komunismu.

Poslední pasáž byla úplně jiná. Šlo o montáž asi tuctu záběrů Melvilla v městském prostředí natočených něčím, co vypadalo jako průmyslová kamera. Jak jede z letiště, vchází do nějaké budovy, stoupá po schodech k vládnímu úřadu a potřásá si rukou s předními státníky. Občas má oblek. Jednou, když nasedá do velké limuzíny za doprovodu ochranky, nese aktovku. Ten poslední obrázek, který nezapadal mezi ostatní, doprovázel komentář, který se tázal: „Kdo je doopravdy Melville?“

Odkud bere svou moc? *Melville. Pravdivý příběh*. Exkluzivně v nakladatelství Urgent. Hledejte v knihkupectvích před Vánoci.“

Slova utichla a pomalu se rozsvítilo. Latham se chopil ovladače. Plátno nehlučně zmizelo u stropu. Téměř současně se zdvihly rolety a denní světlo zaplavilo místnost.

„Zajímavá záležitost,“ zamumlal Mabbut. Podíval se na Silu. „Ale proč... ehm... proč koukáme na amatérské domácí video o něm?“

Latham pozdvihl své ideálně vytvarované obočí.

„Ještě kávu?“

Mabbut zavrtil hlavou. Latham vstal, dolil si sám, přidal cukr, letmo pohlédl na dveře a znovu se obrátil ke Keithovi.

„My, tedy Urgent Books, vám chceme nabídnout, abyste o Melvillovi napsal knihu. Každý ho miluje, každý ho respektuje. Sklízí obdiv po celém světě. Od lidí, jejichž půdu zachránil, od ochránců přírody a ekologů, ale taky od spousty těch, kteří s ním nesouhlasí, ovšem rádi mu naslouchají. A navíc je to postava mezinárodního formátu.“

Přešel k oknu a míchal kávu.

„On není vláda, není OSN. Není byrokrat ani politik. Nikdy nepřijal žádné vyznamenání ani medaili. Je jedním z posledních představitelů vymírajícího druhu – vlk samotář se svobodnou myslí. Chlápek, který dělá to, co považuje za správné, a později si to obhájí. Někoho inspiruje, jiného příšerně otravuje. A přesto skutečný Hamish Melville zůstává tajemstvím. Víme o něm houby. Jak žije a pracuje, jak vůbec funguje. Čeho chce doopravdy dosáhnout. Tyhle mezery hodláme zaplnit.“

Otočil se a pohlédl na Mabbuta.

„Takže?“

„Takže chceme, abyste je zaplnil vy.“

Mabbut tohle vůbec nečekal, tudíž zprvu nebyl schopen vůbec zareagovat. Potřeboval chvíli, aby se zorientoval ve směsici vzrušení a neklidu, jež se ho zmocnily.

„Já?“ Slyšel, jak pisklavě promluvil, a tak se odmlčel a dodal o oktávu hlubším hlasem: „Myslím tím, proč já?“

„Jak asi tušíte, v jeho případě nepřipadá v úvahu oslavná biografie nebo paměti. Kdyby zjistil, že se o něj zajímá známý spisovatel, prchal by co nejdál. Vždycky vycítí, když se o něj zajímá někdo s podobným úmyslem. Stalo se to už několikrát. Dobří novináři i špičkoví spisovatelé se mu pokoušeli dostat k tělu, ale skončilo to katastrofálně.“

„Proč bych já měl dopadnout jinak?“ zeptal se Mabbut.

Latham si k němu přisedl. Teď mluvil rychleji a mířil k jádru věci.

„Silla mi o vás vyprávěla, Keithi, a já doufám, že mi nebudete mít za zlé, co vám povím: vy nevyvoláváte podezření. Nejste celebrita, málokdo zná vaše jméno. Máte...“ Svraštil obočí. „Máte solidní výsledky, ale nepřiliš výrazné a někdy poněkud mdlé. Ale umíte psát. Priscilla mi dala přečíst vaše texty a jsou v pohodě.“

Někde za sebou Mabbut zaslechl, jak si jeho agentka odkašlala. Latham pokračoval.

„Byl jste novinář. Víte, co je uzávěrka. Umíte pracovat s prameny. A zajímáte se o životní prostředí. Odhalil jste ten případ s vodohospodářskou firmou. Dokážete být diskrétní. Co je ale nejdůležitější, Priscilla mi řekla, že jste v podstatě čestný a poctivý člověk, někdo, na koho se můžeme spolehnout.“

Keith se podíval na Sillu. Usmála se na něj. Potřeboval však víc. Proboha živého, nějaký návod, jak se zachovat v téhle situaci!

Latham si přitáhl židli ještě blíž k němu.

„Samozřejmě zařídíme, aby se vám to vyplatilo.“

Mabbuta se zmocnila klaustrofobie. Neměl rád tohle místo ani toho chlapa a pohyboval se v profesi natolik dlouho, aby věděl, že nakladatelství není žádná charita.

„Samozřejmě nejsme žádná charita, pane Mabbute. Na vás bude, abyste napsal knihu tak do půl roku.“

Mabbut začal panikařit.

„Ale já píšu román...“

„Vaše kniha by měla být jedním z bestsellerů našeho nakla-

datelství na předvánočním trhu, takže bych ji potřeboval hotovou nejpozději v dubnu. Kvůli autorským právům a tak podobně. A rád bych, aby to proběhlo v úplném utajení. Kdyby se vás někdo ptal, tak píšete nějaké pojednání o ekologických hnutích.“

„Ale já opravdu píšu román,“ opakoval Mabbut.

Latham se k němu důvěrně naklonil.

„Nejdůležitější bude odhalit všechny stránky toho člověka. Myslím tím úplně všechny. Nechceme článek do věstníku fan-klubu, chceme pravdu.“

Latham vstal. Židli odsunul opatrně ke stolu. Nepříliš bystřý, ale pořádkumilovný pedant, který má rád věci na svém místě, pomyslel si Mabbut.

„Se Sillou můžeme probrat detaily.“

Ron Latham k němu napřáhl ruku a zamířili ke dveřím.

„Jsem rád, že jsme se poznali, Keithi.“

Mabbut by si rád uspořádal myšlenky a pořádně se zorientoval v nové situaci, ale dost dobře nevěděl, jak na to. A vlastně k tomu ještě ani nedostal příležitost. Bezděčně se naposledy podíval na Sillu. Nedočkavě mu pokynula.

„Zavolám ti,“ řekla, když kráčeli k východu.

Latham už čekal u otevřených dveří.

„Doufám, že jste stejně nadšený jako my.“